

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

7 mai 2024

PROJET DE LOI

**modifiant le droit pénal social et
diverses dispositions en droit du travail**

Amendements

déposé en séance plénière

Voir:

Doc 55 3914/ (2023/2024):

- 001: Projet de loi.
- 002: Amendements.
- 003: Rapport de la première lecture.
- 004: Articles adoptés en première lecture.
- 005: Amendements.
- 006: Rapport de la deuxième lecture.
- 007: Texte adopté en deuxième lecture.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

7 mei 2024

WETSONTWERP

**houdende wijziging van het sociaal strafrecht
en diverse arbeidsrechtelijke bepalingen**

Amendementen

ingediend in de plenaire vergadering

Zie:

Doc 55 3914/ (2023/2024):

- 001: Wetsontwerp.
- 002: Amendementen.
- 003: Verslag van de eerste lezing.
- 004: Artikelen aangenomen in eerste lezing.
- 005: Amendementen.
- 006: Verslag van de tweede lezing.
- 007: Tekst aangenomen in tweede lezing.

12371

N° 104 de Mme **Moscufo**

Art. 145

Supprimer les 1°, 2° et 3°.

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement n° 106.

Nadia Moscufo (PVDA-PTB)

Nr. 104 van mevrouw **Moscufo**

Art. 145

De bepalingen onder 1°, 2° en 3° weglaten.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording van amendement nr. 106.

N° 105 de Mme **Moscufo**

Art. 146

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 146. Les chapitres 1 à 4 et 7 sont applicables à tous les travaux exécutés par un entrepreneur ou un sous-traitant directement ou indirectement au bénéfice d’un donneur d’ordre.”

JUSTIFICATION

Voir la justification de l’amendement n° 106.

Nadia Moscufo (PVDA-PTB)

Nr. 105 van mevrouw **Moscufo**

Art. 146

Dit artikel vervangen als volgt:

“Art. 146. De hoofdstukken 1 tot 4 en 7 zijn van toepassing op alle werken die rechtstreeks of onrechtstreeks ten gunste van een opdrachtgever worden uitgevoerd door een aannemer of een onderaannemer.”

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording van amendement nr. 106.

N° 106 de Mme **Moscufo**

Art. 148

Remplacer les mots “Pour les activités dans le secteur du déménagement,” **par les mots** “*Pour les travaux*”.

JUSTIFICATION

Les amendements visent à ne pas limiter l'application de l'interdiction de sous-traiter la totalité de l'exécution d'un contrat conclu avec son propre cocontractant aux seuls secteurs de la construction, de la viande et du déménagement mais à l'étendre à l'ensemble des secteurs.

Les amendements visent également à rendre la limitation de la chaîne de sous-traitance à maximum trois niveaux à l'ensemble des secteurs.

Nadia Moscufo (PVDA-PTB)

Nr. 106 van mevrouw **Moscufo**

Art. 148

De woorden “Voor de werkzaamheden in de verhuissector,” **vervangen door de woorden** “*Voor de werken*”.

VERANTWOORDING

De amendementen strekken ertoe de toepassing van het verbod op het volledig in onderaanneming doen uitvoeren van een met zijn eigen medecontractant gesloten overeenkomst niet te beperken tot de bouw-, de vleesnijverheids- en de verhuissector. Beoogd wordt integendeel een uitbreiding tot alle sectoren.

Een ander oogmerk bestaat erin de beperking van de onderaannemingsketen tot maximaal drie niveaus van toepassing te maken op alle sectoren.

N° 107 de Mme **Moscufo**

Art. 207

Après l'article 207, insérer un chapitre 15, intitulé:

“Chapitre 15. Modifications de la loi du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs”.

Nadia Moscufo (PVDA-PTB)

Nr. 107 van mevrouw **Moscufo**

Art. 207

Na artikel 207 een hoofdstuk 15 invoegen, luidende:

“Hoofdstuk 15. Wijzigingen van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers”.

N° 108 de Mme **Moscufo**

Art. 207/1 (*nouveau*)

Dans le chapitre 15 précité, insérer un article 207/1, rédigé comme suit:

“Art. 207/1. Dans l’article 35/1, § 1er, de la loi du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs, inséré par la loi du 29 mars 2012 et modifié par la loi du 11 février 2013, les modifications suivantes sont apportées:

a) le 1° est abrogé;

b) au 6°, les mots “concerné par la notification écrite au sens de l’article 49/1 du Code pénal social” sont abrogés;

c) le 8° est remplacé par ce qui suit:

“8° rémunération due: la rémunération qui est due au travailleur, mais qui n’a pas encore été payée ni par son employeur ni par celui qui est tenu de la payer pour le compte de cet employeur, pour l’ensemble de la période durant laquelle le travailleur exécute ou a exécuté des prestations, à l’exception des indemnités auxquelles le travailleur a droit à la suite de la rupture du contrat de travail.””

JUSTIFICATION

Voir la justification de l’amendement n° 117.

Nadia Moscufo (PVDA-PTB)

Nr. 108 van mevrouw **Moscufo**

Art. 207/1 (*nieuw*)

In het voornoemde hoofdstuk 15 een artikel 207/1 invoegen, luidende:

“Art. 207/1. In artikel 35/1, § 1, van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers, ingevoegd bij de wet van 29 maart 2012 en gewijzigd bij de wet van 11 februari 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) de bepaling onder 1° wordt opgeheven;

b) in de bepaling onder 6° worden de woorden “waarop de schriftelijke kennisgeving in de zin van artikel 49/1 van het Sociaal Strafwetboek betrekking heeft” opgeheven;

c) de bepaling onder 8° wordt vervangen door:

“8° verschuldigd loon: het loon dat verschuldigd is aan de werknemer maar dat nog niet werd betaald, noch door diens werkgever, noch door degene die gehouden is om het te betalen voor rekening van die werkgever, voor de volledige periode waarin de werknemer prestaties uitvoert of heeft uitgevoerd, met uitzondering van de vergoedingen waarop de werknemer recht heeft ingevolge de beëindiging van zijn arbeidsovereenkomst.””

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording van amendement nr. 117.

N° 109 de Mme **Moscufo**

Art. 207/2 (nouveau)

Dans le chapitre 15 précité, insérer un article 207/2, rédigé comme suit:

“Art. 207/2. Dans l’article 35/2 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

a) dans le paragraphe 1er, les mots “,pour les activités définies à l’article 35/1, § 1er, 1°,” sont abrogés;

b) dans le paragraphe 1er, les mots “et qui, conformément à l’article 49/1 du Code pénal social, sont informés par écrit par l’inspection de ce que leurs entrepreneurs ou les sous-traitants succédant à ceux-ci manquent gravement à leur obligation de payer dans les délais, à leurs travailleurs, la rémunération à laquelle ceux-ci ont droit” sont abrogés;

c) dans le paragraphe 1er, les mots “, dans la mesure et durant la période définie à l’article 35/3,” sont abrogés;

d) le paragraphe 1er est complété par un alinéa 2 rédigé comme suit: “La responsabilité solidaire visée à l’alinéa précédent s’applique à l’entrepreneur principal ainsi qu’à l’ensemble de la chaîne de sous-traitance, quel que soit le nombre d’entrepreneurs ou de sous-traitants.”;

e) dans le paragraphe 2, les mots “pour les secteurs concernés” sont abrogés;

f) dans le paragraphe 2, les mots “les conséquences de la réception de la notification mentionnée au paragraphe 1er” sont remplacés par “les conséquences de la responsabilité solidaire visée au paragraphe 1er.”

JUSTIFICATION

Voir la justification de l’amendement n° 117.

Nadia Moscufo (PVDA-PTB)

Nr. 109 van mevrouw **Moscufo**

Art. 207/2 (nieuw)

In het voornoemde hoofdstuk 15 een artikel 207/2 invoegen, luidende:

“Art. 207/2. In artikel 35/2 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) in § 1 worden de woorden “voor de in artikel 35/1, § 1,1^o, bepaalde activiteiten” opgeheven;

b) in § 1 worden de woorden “en die overeenkomstig artikel 49/1 van het Sociaal Strafwetboek door de inspectie, schriftelijk in kennis worden gesteld van de omstandigheid dat hun aannemers of de na hun aannemers komende onderaannemers, op zwaarwichtige wijze tekortschieten in hun verplichting om aan hun werknemers tijdig het loon te betalen waarop deze recht hebben,” opgeheven;

c) in § 1 worden de woorden “, in de mate en gedurende de periode zoals bepaald in artikel 35/3,” opgeheven;

d) paragraaf 1 wordt aangevuld met een tweede lid, luidende: “De in het vorige lid bedoelde hoofdelijke aansprakelijkheid geldt voor de hoofdaannemer en voor de volledige onderaannemingsketen, ongeacht het aantal aannemers of onderaannemers.”;

e) in § 2 worden de woorden “voor de betrokken sectors” opgeheven;

f) in § 2 worden de woorden “de gevolgen regelen van de in het paragraaf 1 bedoelde kennisgeving” vervangen door “de gevolgen regelen van de in § 1 bedoelde hoofdelijke aansprakelijkheid”.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording van amendement nr. 117.

N° 110 de Mme **Moscufo**

Art. 207/3 (*nouveau*)

Dans le chapitre 15 précité, insérer un article 207/3, rédigé comme suit:

“Art. 207/3. Dans l’article 35/3 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

a) dans le paragraphe 3, l’alinéa 2 est remplacé par ce qui suit:

“S’il ne peut toutefois pas être déterminé quelles prestations ont été fournies par les travailleurs concernés dans le cadre des travaux que le responsable solidaire fait effectuer, soit directement, soit par le biais d’entrepreneurs ou de sous-traitants intermédiaires, ou s’il est fait obstacle au contrôle, il est présumé que la responsabilité solidaire concerne le paiement à chaque travailleur concerné figurant sur une liste transmise par l’inspection en même temps que la sommation visée au paragraphe 1er, du salaire minimum pour des prestations à temps plein”;

b) le paragraphe 4 est remplacé par ce qui suit:

“La responsabilité solidaire s’étend à l’ensemble des rémunérations dues pour toutes les prestations fournies ou encore à fournir par les travailleurs concernés.””

JUSTIFICATION

Voir la justification de l’amendement n° 117.

Nadia Moscufo (PVDA-PTB)

Nr. 110 van mevrouw **Moscufo**

Art. 207/3 (*nieuw*)

In het voornoemde hoofdstuk 15 een artikel 207/3 invoegen, luidende:

“Art. 207/3. In artikel 35/3 van dezelfde wet, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) in § 3 wordt het tweede lid vervangen door:

“Wanneer echter niet kan worden vastgesteld welke prestaties de betrokken werknemers hebben geleverd in het raam van de werken die de hoofdelijk aansprakelijke, hetzij rechtstreeks, hetzij via intermediaire aannemers of onderaannemers laat uitvoeren, of indien de controle daarop wordt belemmerd, wordt de hoofdelijke aansprakelijkheid verondersteld betrekking te hebben op de betaling van een minimumloon voor voltijdse prestaties aan elke betrokken werknemer die staat vermeld op een lijst die samen met de in § 1 bedoelde aanmaning wordt bezorgd door de inspectie”;

b) paragraaf 4 wordt vervangen door:

“De hoofdelijke aansprakelijkheid geldt ook voor alle verschuldigde lonen voor alle door de betrokken werknemers verrichte of nog te verrichten prestaties.””

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording van amendement nr. 117.

N° 111 de Mme **Moscufo**

Art. 207/4 (*nouveau*)

Dans le chapitre 15 précité, insérer un article 207/4, rédigé comme suit:

“Art. 207/4. Dans l’intitulé de la section 1re /1 du chapitre VI/1 de la même loi, les mots “du contractant direct” sont remplacés par “des donneurs d’ordre, entrepreneurs et sous-traitants”.”

JUSTIFICATION

Voir la justification de l’amendement n° 117.

Nadia Moscufo (PVDA-PTB)

Nr. 111 van mevrouw **Moscufo**

Art. 207/4 (*nieuw*)

In het voornoemde hoofdstuk 15 een artikel 207/4 invoegen, luidende:

“Art. 207/4. In het opschrift van afdeling 1/1 van hoofdstuk VI/1 van dezelfde wet worden de woorden “van de rechtstreekse contractant” vervangen door de woorden “van de opdrachtgevers, aannemers en onderaannemers”.”

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording van amendement nr. 117.

N° 112 de Mme **Moscufo**

Art. 207/5 (*nouveau*)

Dans le chapitre 15 précité, insérer un article 207/5, rédigé comme suit:

“Art. 207/5. Dans l’article 35/6/1 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

- a) au 2°, le mot “direct” est abrogé;*
- b) au 4°, le mot “directement” est abrogé;*
- c) au 6°, le mot “directement” est abrogé;*
- d) le 8° est abrogé;*
- e) le 9° est remplacé par ce qui suit:*

“9° rémunération due: la rémunération qui est due au travailleur, mais qui n’a pas encore été payée ni par son employeur ni par celui qui est tenu de la payer pour le compte de cet employeur, pour l’ensemble de la période durant laquelle le travailleur exécute ou a exécuté des prestations.”

JUSTIFICATION

Voir la justification de l’amendement n° 117.

Nadia Moscufo (PVDA-PTB)

Nr. 112 van mevrouw **Moscufo**

Art. 207/5 (*nieuw*)

In het voornoemde hoofdstuk 15 een artikel 207/5 invoegen, luidende:

“Art. 207/5. In artikel 35/6/1 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- a) in de bepaling onder 2° wordt het woord “rechtstreekse” opgeheven;*
- b) in de bepaling onder 4° wordt het woord “rechtstreeks” opgeheven;*
- c) in de bepaling onder 6° wordt het woord “rechtstreeks” opgeheven;*
- d) de bepaling onder 8° wordt opgeheven;*
- e) de bepaling onder 9° wordt vervangen door wat volgt:*

“9° verschuldigd loon: het loon dat verschuldigd is aan de werknemer, maar dat nog niet werd betaald, noch door diens werkgever, noch door degene die gehouden is om het te betalen voor rekening van die werkgever, voor de volledige periode waarin de werknemer prestaties uitvoert of heeft uitgevoerd.”

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording van amendement nr. 117.

N° 113 de Mme **Moscufo**

Art. 207/6 (*nouveau*)

Dans le chapitre 15 précité, insérer un article 207/6, rédigé comme suit:

“Art. 207/6. Dans l’article 35/6/2 de la même loi, le mot “direct” est abrogé.”

JUSTIFICATION

Voir la justification de l’amendement n° 117.

Nadia Moscufo (PVDA-PTB)

Nr. 113 van mevrouw **Moscufo**

Art. 207/6 (*nieuw*)

In het voornoemde hoofdstuk 15 een artikel 207/6 invoegen, luidende:

“Art. 207/6. In artikel 35/6/2 van dezelfde wet wordt het woord “rechtstreekse” opgeheven.”

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording van amendement nr. 117.

N° 114 de Mme **Moscufo**

Art. 207/7 (*nouveau*)

Dans le chapitre 15 précité, insérer un article 207/7, rédigé comme suit:

“Art. 207/7. Dans l’article 35/6/3 de la même loi, inséré par la loi du 11 décembre 2016, les modifications suivantes sont apportées:

a) au paragraphe 1er, les alinéas 2 et 3 sont abrogés;

b) au paragraphe 2, les alinéas 2 et 3 sont abrogés;

c) un paragraphe 2bis est inséré rédigé comme suit:

“La responsabilité solidaire visée aux paragraphes 1er et 2 s’étend à l’ensemble des rémunérations dues pour toutes les prestations fournies ou encore à fournir par les travailleurs concernés.

Elle s’applique à l’entrepreneur principal et au donneur d’ordre ainsi qu’à l’ensemble de la chaîne de sous-traitance, quel que soit le nombre d’entrepreneurs ou de sous-traitants.”

JUSTIFICATION

Voir la justification de l’amendement n° 117.

Nadia Moscufo (PVDA-PTB)

Nr. 114 van mevrouw **Moscufo**

Art. 207/7 (*nieuw*)

In het voornoemde hoofdstuk 15 een artikel 207/7 invoegen, luidende:

“Art. 207/7. In artikel 35/6/3 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 11 december 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) in § 1 worden het tweede en het derde lid opgeheven;

b) in § 2 worden het tweede en het derde lid opgeheven;

c) er wordt een § 2bis ingevoegd, luidende:

“De in de §§ 1 en 2 bedoelde hoofdelijke aansprakelijkheid geldt ook voor alle verschuldigde lonen voor alle door de betrokken werknemers verrichte of nog te verrichten prestaties.

Ze geldt voor de hoofdaannemer, de opdrachtgever en de volledige onderaannemingsketen, ongeacht het aantal aannemers of onderaannemers.”

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording van amendement nr. 117.

N° 115 de Mme **Moscufo**

Art. 207/8 (*nouveau*)

Dans le chapitre 15 précité, insérer un article 207/8, rédigé comme suit:

“Art. 207/8. Dans le chapitre VI/1 de la même loi, la section 2 contenant les articles 35/7 à 35/13, est abrogée.”

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement n° 117.

Nadia Moscufo (PVDA-PTB)

Nr. 115 van mevrouw **Moscufo**

Art. 207/8 (*nieuw*)

In het voornoemde hoofdstuk 15 een artikel 207/8 invoegen, luidende:

“Art. 207/8. In hoofdstuk VI/1 van dezelfde wet wordt afdeling 2, die de artikelen 35/7 tot 35/13 omvat, opgeheven.”

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording van amendement nr. 117.

N° 116 de Mme **Moscufo**

Art. 207/8

Après article 207/8, insérer un chapitre 16, intitulé:

“Chapitre 16. Modification du Code pénal social”

Nadia Moscufo (PVDA-PTB)

Nr. 116 van mevrouw **Moscufo**

Art. 207/8

Na artikel 207/8 een hoofdstuk 16 invoegen, met als opschrift:

“Hoofdstuk 16. Wijziging van het Sociaal Strafwetboek”.

N° 117 de Mme **Moscufo**

Art. 207/8/1 (*nouveau*)

Dans le chapitre 16 précité, insérer un article 207/8/1, rédigé comme suit:

“Art. 207/8/1. Dans l’article 49/1 du Code pénal social, inséré par la loi-programme du 29 mars 2012, les points 6° et 7° sont abrogés.”

JUSTIFICATION

Ces amendements visent à élargir et renforcer le système de responsabilité solidaire pour le paiement de la rémunération. Ils apportent 4 améliorations substantielles:

1. Le système de la responsabilité solidaire est étendu à l’ensemble des secteurs.
2. L’activation de la responsabilité solidaire n’est plus soumise à une notification préalable de l’inspection sociale.
3. La responsabilité solidaire n’est plus limitée au seul sous-traitant direct mais est étendue à l’ensemble de la chaîne de sous-traitance.
4. Il n’est plus possible pour le donneur d’ordre ou l’entrepreneur de s’exonérer de sa responsabilité au moyen d’une déclaration écrite du sous-traitant par laquelle il s’engage à payer les rémunérations.

Nadia Moscufo (PVDA-PTB)

Nr. 117 van mevrouw **Moscufo**

Art. 207/8/1 (*nieuw*)

In het voornoemde hoofdstuk 16 een artikel 207/8/1 invoegen, luidende:

“Art. 207/8/1. In artikel 49/1 van het Sociaal Strafwetboek, ingevoegd bij de programmawet van 29 maart 2012, worden de bepalingen onder 6° en 7° opgeheven.”

VERANTWOORDING

Deze amendementen strekken ertoe het systeem van de hoofdelijke aansprakelijkheid voor de betaling van het loon uit te breiden en aan te scherpen. Zij beogen vier aanzienlijke verbeteringen door te voeren:

1. het systeem van de hoofdelijke aansprakelijkheid wordt uitgebreid tot alle sectoren;
2. ter activering van de hoofdelijke aansprakelijkheid is een voorafgaande kennisgeving vanwege de sociale inspectie niet langer nodig;
3. de hoofdelijke aansprakelijkheid is niet langer beperkt tot alleen de rechtstreekse onderaannemer, maar wordt uitgebreid tot de hele keten van onderaannemers;
4. de opdrachtgever of de aannemer kan zich niet meer aan zijn aansprakelijkheid onttrekken via een schriftelijke verklaring van de onderaannemer waarin die zich ertoe verbindt de lonen te betalen.